

SPECIFICITATEA TRANZACȚIILOR COMERCIALE INTRACOMUNITARE

PALIU-POPA LUCIA

PROF. UNIV. DR.

*UNIVERSITATEA „CONSTANTIN
BRÂNCUȘI” DIN TÂRGU JIU*

THE SPECIFICITY OF INTRA- COMMUNITY TRANSACTIONS

PALIU-POPA LUCIA

PROFESSOR PhD

*“CONSTANTIN BRANCUSI”
UNIVERSITY OF TARGU JIU*

Rezumat

Privite din perspectiva aderării României la Uniunea Europeană, putem spune că începând cu 1 ianuarie 2007 tranzacțiile de comerț exterior s-au delimitat, în raport de granițele vamale, în tranzacții intracomunitare și tranzacții internaționale. În acest context, modalitatea de derulare a respectivelor operațiuni este influențată atât de trăsături economico-financiare comune ambelor categorii de tranzacții, care se referă la caracterul economic al activității, diversitatea și specificitatea activității de comerț exterior, transportul mărfurilor, caracterul complex și reglementarea tranzacțiilor comerciale intracomunitare și internaționale, cât și de particularități specifice fiecărei categorii de tranzacție.

Pornind de la considerentul că trăsăturile economico-financiare ale activității de comerț exterior, specifice tranzacțiilor comerciale intracomunitare, au o influență semnificativă în organizarea și conducerea contabilității entităților implicate în astfel de tranzacții, determinând, într-o măsură mai mică sau mai mare, modul de valorificare a informațiilor financiar-contabile în procesele de analiză, decizie și control, în prezenta lucrare ne-am propus să abordăm particularitățile comerțului intracomunitar.

Cuvinte cheie: *tranzacții comerciale intracomunitare, trăsături caracteristice, bariere vamale, Uniune vamală, taxa pe valoarea adăugată*

Clasificare JEL: *H32, H87, M16, M21, M40*

1. Introducere

Comerțul exterior a fost impus de procesul specializării internaționale a economiilor naționale, „determinat de o serie de factori, cum sunt: condițiile naturale fizico-geografice, mărimea teritoriului și a populației fiecărei țări, nivelul tehnic și gradul de diversificare a aparatului productiv din fiecare țară, tradițiile economice, apropierea geografică a statelor și stabilirea unor raporturi de complementaritate economică dinamică între ele, precum și de o serie de factori extraeconomici (dominația colonială, relațiile de producție, războaiele etc.)” □4□

Abstract

Considered from the perspective of Romania's accession to the European Union, we can say that starting with 1 January 2007, foreign trade transactions were delimited in relation to the customs borders in intra-Community transactions and international transactions. In this context, the way of conducting these operations is influenced by both the economic and financial features specific to both categories of transactions, that relate to the economic character of the activity, the diversity and specificity of the foreign trade activity, transport of goods, the complexity and regulation of intra-Community and international commercial transactions, and by the specific features of each category of transaction.

Starting from the consideration that the economic and financial characteristics of foreign trade activity, specific to intra-Community commercial transactions, have a significant influence in the organization and management of accounting of the entities involved in such transactions, determining in a greater or lesser extent, the way of capitalization of the financial and accounting information in the processes of analysis, decision and control, in this paper we proposed to address the features of intra-Community trade.

Keywords: *intra-Community commercial transactions, characteristics, customs barriers, Customs Union, value added tax*

JEL classification: *H32, H87, M16, M21, M40*

1. Introduction

Foreign trade was imposed by the process of international specialization of national economies, “determined by several factors, such as: natural physical and geographical conditions, size of territory and population of each country, technical level and degree of diversification of the productive capacities of each country, economic traditions, geographic proximity of states and the establishment of dynamic economic relations of complementarity between them and by a series of extra-economic factors (colonial

Considerăm că revoluția tehnico-științifică din perioada contemporană, ca factor dinamizator al dezvoltării comerțului exterior, a condus la adâncirea diviziunii internaționale a muncii și la o accentuare a interdependențelor economice dintre state, contribuind și la diversificarea formelor de manifestare ale comerțului internațional. În practică, entitățile se implică în afaceri internaționale prin operațiuni de import-export, tranzacțiile comerciale constituind de cele mai multe ori forma exclusivă de internaționalizare, mai ales în cazul firmelor mici și mijlocii. □2□

Dacă le privim din perspectiva aderării României la Uniunea Europeană, putem afirma că, tranzacțiile de comerț exterior s-au delimitat, în raport de granițele vamale, începând cu 1 ianuarie 2007, în **tranzacții intracomunitare și tranzacții internaționale**.

Suntem de părere că trăsăturile economico-financiare ale activității de comerț exterior, specifice tranzacțiilor comerciale intracomunitare, au o influență semnificativă în organizarea și conducerea contabilității entităților implicate în astfel de tranzacții, influențând, într-o măsură mai mică sau mai mare, modul de valorificare a informațiilor financiar-contabile în procesele de analiză, decizie și control, motiv pentru care, în prezenta lucrare ne-am propus să abordăm *particularitățile comerțului intracomunitar*.

2. Trăsături specifice comerțului intracomunitar

Specificitatea comerțului intracomunitar are la bază însăși definiția acestuia care face referire la totalitatea schimburilor comerciale de bunuri și/sau servicii derulate între entități care aparțin statelor membre ale Uniunii Europene.

Pornind de la acest considerent și având în vedere faptul că noțiunea de tranzacții intracomunitare a apărut odată cu aderarea țării noastre la spațiul comunitar, rezultă că trăsăturile specifice comerțului intracomunitar sunt determinate de mediul în care entitățile implicate în aceste tranzacții acționează pe piețele Uniunii Europene.

Privind din această perspectivă, putem spune că principala trăsătură a comerțului intracomunitar are legătură cu desființarea barierelor vamale între statele membre, desființare care a condus la **eliminarea controlului vamal al mișcării bunurilor în interiorul spațiului comunitar**.

Astfel, în relațiile comerciale dintre statele membre au dispărut noțiunile care făceau referire la import și export, acestea fiind înlocuite de terminologii noi precum *achiziția intracomunitară*, care se substituie denumirii de import și *livrarea intracomunitară*, care a înlocuit noțiunea de export, ca părți componente ale comerțului intracomunitar. □5□

Ca urmare a aderării la Uniunea Europeană, *România a devenit parte a Pieței Unice*, iar ca efect al dispariției frontierelor vamale între țările comunitare *au fost eliminate declarațiile vamale pentru tranzacțiile*

rule, production relationships, wars, etc.). □4□

We believe that the scientific and technical revolution in the contemporary period, as a factor stimulating the development of foreign trade, led to the deepening of international division of labour and to the accentuation of economic interdependence among states, contributing to the diversification of forms of manifestation of international trade. In practice, economic agents are involved in international business through import and export operations, most frequently commercial transactions represent the exclusive form of internationalization, particularly in the case of small and middle enterprises. □2□

Considered from the perspective of Romania's accession to the European Union, we can say that starting with 1 January 2007, foreign trade transactions were delimited in relation to the customs borders in ***intra-Community transactions*** and ***international transactions***.

We believe that the economic and financial features of foreign trade activity, specific to intra-Community commercial transactions, have a significant influence in the organization and management of accounting of the entities involved in such transactions, determining in a greater or lesser extent, the way of capitalization of the financial and accounting information in the processes of analysis, decision and control, which is why, in this paper we intend to address the *features of intra-Community trade*.

2. Features specific to the intra-Community trade

The specificity of intra-Community trade is based on its very definition that refers to all the trade exchanges of goods and/or services performed between entities belonging to the Member States of the European Union.

Starting from these considerations and given that the concept of intra-Community transactions came with our country's accession to the Community area, then the features of intra-Community trade are determined by the environment in which the entities involved in these transactions operate on the European Union markets.

From this perspective, we can say that the main feature of intra-Community trade is connected with the elimination of customs barriers between Member States, which led to the **elimination of customs control of goods movement within the Community area**.

Thus, the concepts that made reference to import and export have disappeared from the trade relations between the Member States, being replaced with new terminologies such as *intra-Community acquisition*, which substitutes the name of import and *intra-Community supply*, which replaced the concept of export as part of intra-Community trade. □5□

intracomunitare, situații care erau utilizate în vederea realizării statisticilor referitoare la comerțul intracomunitar. □7□

Însă, pentru a înlocui această sursă de date, în Uniunea Europeană a fost creat și dezvoltat un *sistem statistic pentru colectarea informațiilor direct de la firmele care aparțin spațiului comunitar și realizează activități de comerț cu entități din statele membre ale Uniunii Europene*, sistem denumit „*Intrastat*” și care are la bază regulamente care se aplică în toate țările comunitare.

De fapt, constituirea pieței unice a reprezentat un obiectiv înscris în prevederile Tratatului de la Roma, în care se specifică „Uniunea economică și monetară implică fuziunea piețelor naționale ale acestora, care să asigure nu numai libera circulație a mărfurilor în cadrul comunității, ci și a serviciilor, a capitalurilor și a forței de muncă ...”, obiectiv ce urma să se realizeze treptat și în forme extrem de diferite.

În același Tratat, se menționează „Comunitatea are ca misiune, prin realizarea unei piețe comune și prin apropierea treptată a politicilor economice ale Statelor Membre, să promoveze o dezvoltare armonioasă a activităților economice în ansamblul Comunității, o expansiune continuă și echilibrată, o stabilitate crescută, ridicarea accelerată a nivelului de trai și stabilirea unor relații mult mai apropiate între țările care o formează”.

În esență, crearea pieței unice se consideră a fi benefică deoarece lărgeste concurența, atrăgând în acest proces un număr mare de producători și consumatori, liberalizează piața, circulația capitalurilor și a forței de muncă, generează presiuni asupra reducerii costurilor și a prețurilor și, în ultimă instanță, menținerea unui nivel de trai ridicat.

Potrivit prevederilor Tratatului de la Roma și a altor dispoziții adoptate ulterior de către Consiliul Europei și alte instituții ale Uniunii Europene, constituirea Pieței unice europene, ca spațiu de derulare a comerțului intracomunitar, s-a realizat în mod treptat, mai întâi sub forma unei uniuni vamale și apoi a unei uniuni economice și monetare, implicând, în prima etapă, **asigurarea liberei circulații a mărfurilor în spațiul comunitar**, iar în etapa a doua, **libera circulație a capitalurilor, serviciilor, forței de muncă**, ajungându-se, în final, la **adoptarea unei monede unice în cadrul comunității**. □6□

În aceste condiții, putem spune că astăzi, Uniunea vamală a Uniunii Europene este înțeleasă ca un teritoriu vamal unic al țărilor membre, cu o politică comercială comună față de terți, în care se realizează tranzacții comerciale intracomunitare, tranzacții care au fost puternic influențate de obiectivele cuprinse în Tratatul de la Roma, obiective care s-au realizat în mod treptat și care sunt prezentate sistematic în Figura nr. 1.

As a result of accession to the European Union, *Romania has become part of the Single Market*, and the disappearance of customs borders between EU countries lead to *the elimination of customs declarations for intra-Community transactions*, situations that were used to achieve statistics related to the intra-Community trade. □7□

But, in order to replace this data source, in the European Union there was created and developed a *statistical system to collect information directly from companies belonging to the Community area and undertaking trading activities with entities in the Member States of the European Union*, a system called “*Intrastat*” and which is based on regulations that apply in all the Community countries.

In fact, the establishment of the Single Market has been a goal registered in the Treaty of Rome, stating “The economic and monetary union involves the merger of their national markets, in order to ensure not only free movement of goods within the community, but also of services, capitals and labour force ...”, target that was to be achieved gradually and in very different forms.

The same Treaty mentions “the Community's task, by establishing a common market and by the gradual approximation of economic policies of Member States, is to promote a harmonious development of economic activities throughout the Community, a continuous and balanced expansion, increased stability, accelerated raising of living standards and the establishment of much closer relations between the countries forming it”.

Essentially, the single market creation is deemed to be beneficial because it broadens competition, attracting in this process a large number of producers and consumers, it liberalizes the market, movements of capital and labour, it generates pressure on cost and price reduction and, ultimately, it maintains a high standard of living.

According to the Treaty of Rome and to the other provisions adopted subsequently by the Council of Europe and other EU institutions, the establishment of the single European market as an area for conducting the intra-Community trade was done gradually, first as a customs union and then an economic and monetary union, involving, in the first stage, **ensuring the free movement of goods within the Community**, and in the second stage, **the free movement of capital, services, labour**, leading eventually to **the adoption of a single currency in the Community**. □6□

In these circumstances, we can say that today, the customs union of European Union is seen as a single customs territory of member countries with a common commercial policy towards third parties, in which intra-Community commercial transactions are carried out, transactions that were strongly influenced by the objectives contained in the Treaty of Rome; such objectives were achieved gradually and are presented systematically in Figure no. 1.

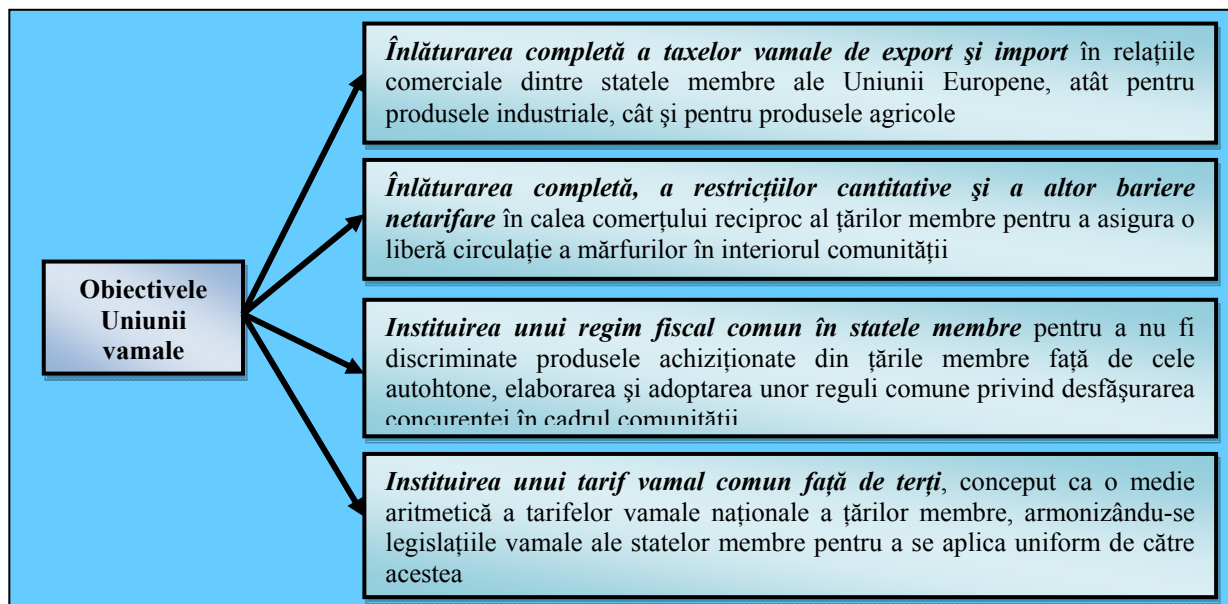

Figura nr. 1 Obiectivele Uniunii vamale

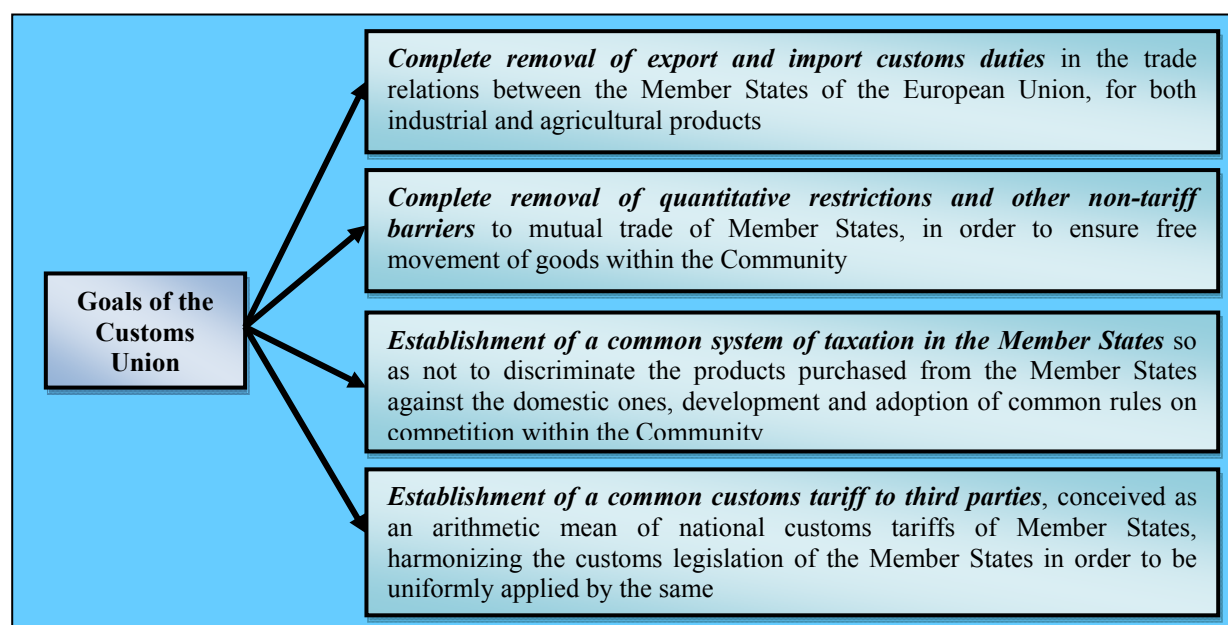

Figure no. 1 Goals of the Customs Union

Putem aprecia că **obiectivele Uniunii vamale se constituie în trăsături definitorii ale comerțului intracomunitar**, care influențează modalitatea de derulare a tranzacțiilor comerciale intracomunitare și le diferențiază de tranzacțiile internaționale, care se desfășoară în afara „granițelor” Uniunii Europene. Scopul creării Uniunii vamale l-a constituit, de fapt, **realizarea liberei circulații a mărfurilor**, în sensul de a asigura condiții identice de circulație a bunurilor în țările comunitare, indiferent din care țară a Uniunii Europene provin acestea.

Reținem faptul că, liberalizarea circulației mărfurilor nu înseamnă și o liberalizare a controlului asupra calității acestora, control care rămâne o necesitate

We may assess that **the goals of the Customs Union are constituted in defining the features of intra-Community trade** that influence the way of carrying out the intra-Community commercial transactions and distinguish them from international transactions taking place outside the “borders” of the European Union. The purpose of the Customs Union was actually **the achievement of free movement of goods**, for the purposes of ensuring identical conditions of movement of goods in the Community countries, regardless of which EU country they originate.

Note that the free circulation of goods does not mean the liberalization of control over their

pentru respectarea standardelor referitoare la: normele de securitate, normele tehnice, normele privind mediul înconjurător și de sănătate a produselor etc.

Astfel, deși barierele vamale au fost desființate, **controlul mișcării bunurilor în spațiul comunitar se realizează prin intermediul sistemului electronic VIES** (VAT International Exchange System), care permite statelor membre schimbul de informații și controale multilaterale în scopul evitării fraudei fiscale în domeniul taxei pe valoarea adăugată.

Trebuie precizat că, tranzacțiile intracomunitare se derulează cu respectarea unor reguli obligatorii de concurență, ce interzic orice acord între firme care ar putea limita libera circulație a mărfurilor. De asemenea, în cazul firmelor foarte mari, sunt prevăzute o serie de interdicții privind poziția de monopol în derularea operațiunilor intracomunitare.

Considerăm că este justificat să menționăm că eliminarea barierelor vamale, odată cu integrarea României în Uniunea Europeană, a produs schimbări semnificative în modul de percepere al taxei pe valoarea adăugată, care influențează modalitatea de derulare a tranzacțiilor intracomunitare.

În acest context, se desprinde o altă trăsătură importantă a comerțului intracomunitar care constă în **scutirea de taxă pe valoarea adăugată a livrărilor intracomunitare efectuate de entități înregistrate în scopuri de taxă pe valoarea adăugată**, scutire care se aplică în situația îndeplinirii cumulate a condițiilor prezentate în Figura nr. 2. □5□

quality; such control is required in order to comply with the standards relating to: safety standards, technical standards, environmental and health standards for products, etc.

Thus, although customs barriers were removed, **the control of movement of goods within the Community is done through the electronic system VIES** (VAT International Exchange System), allowing Member States to exchange information and multilateral controls in order to avoid tax evasion in the value added tax.

It should be noted that intra-Community transactions are conducted in compliance with mandatory rules of competition, which prohibit any agreement between companies, likely to limit the free movement of goods. A series of prohibitions are also provided for large companies on the monopoly position in the development of intra-Community transactions.

We consider it appropriate to mention that the elimination of customs barriers, as Romania joined the European Union, caused significant changes in the perception of the value added tax, affecting the conduct of intra-Community transactions.

In this context, another important feature of the intra-Community trade emerges, namely the **value added tax exemption of intra-Community supplies made by entities registered for value added tax**; such exemption applies in the event of cumulative compliance with the conditions shown in Figure no. 2. □5□

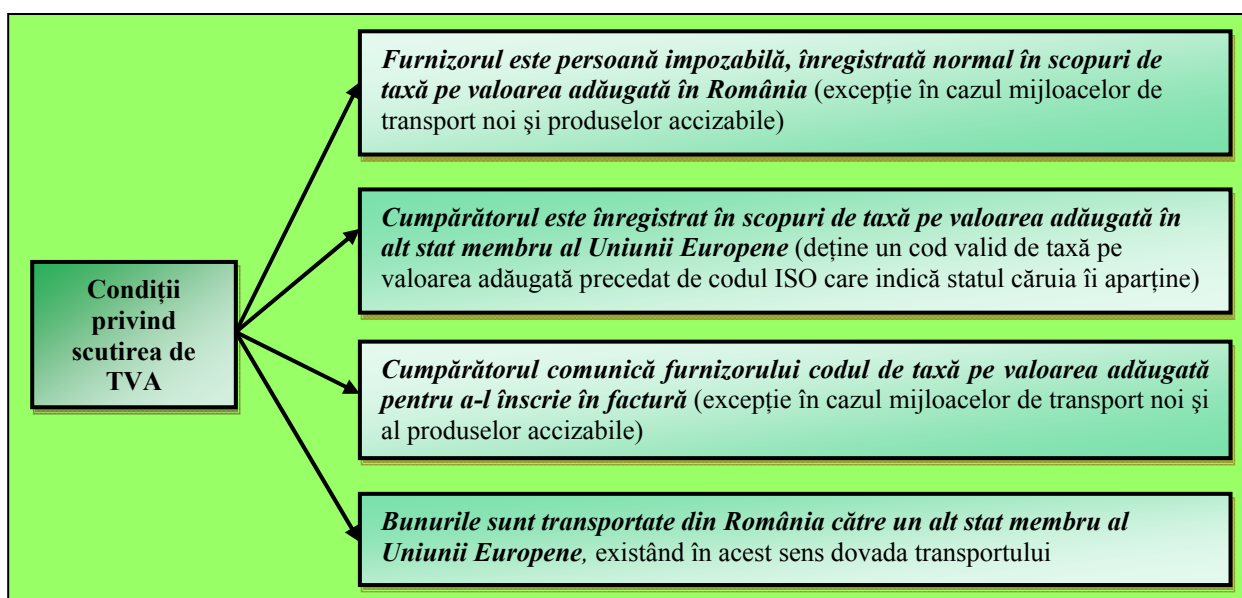

Figura nr. 2 Condiții privind scutirea de taxă pe valoarea adăugată

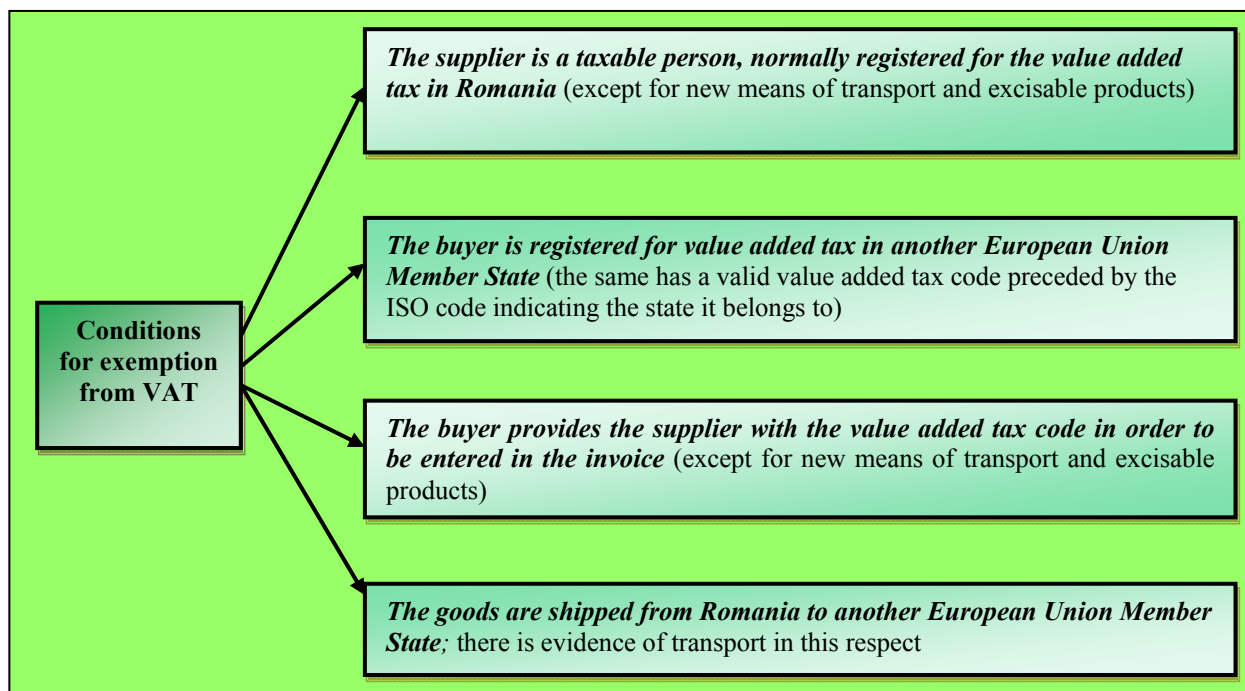

Figure no. 2 Conditions for exemption from value added tax

Aceleași condiții sunt valabile și pentru achizițiile intracomunitare de bunuri din punctul de vedere al scutirii de taxă pe valoarea adăugată, dacă luăm în considerare aspectul că acestea nu sunt altceva decât o reflectare „în oglindă” a livrărilor intracomunitare de bunuri.

Aderarea României la Uniunea Europeană a impus armonizarea legislației naționale cu legislația comunitară, modificări semnificative producându-se, printre altele, în domeniul fiscal, cu implicație majoră asupra al tranzacțiilor comerciale intracomunitare.

La prima vedere însă, noile proceduri au un impact pozitiv asupra dezvoltării comerțului intracomunitar datorită simplificării tranzacțiilor cu bunuri, prin eliminarea formalităților vamale și implicit a taxelor vamale și a comisioanelor plătite agenților vamali, prin fluidizarea fluxurilor logistice, precum și ca urmare a eliminării costurilor legate de fluxurile de numerar întrucât taxa pe valoarea adăugată nu mai trebuie achitată în vamă.

Cu toate acestea, există costuri generate de noua legislație legate de implementarea unitară a acesteia, în principal costuri care se referă la cheltuieli efectuate cu schimbarea sistemului contabil și informativ, schimbări necesare în vederea completării declarațiilor impuse de noile prevederi legislative referitoare la taxele indirecte, cheltuieli implicate de ținerea unor evidențe complete, corecte și precise a tuturor operațiunilor efectuate în desfășurarea activității de comerț intracomunitar, dar și costuri generate de adoptarea rapidă la noile reglementări, concretizate în creșterea cheltuielilor cu serviciile de evidență contabilă și fiscală sau pentru pregătirea personalului.

The same conditions are valid for the intra-Community acquisitions of goods in terms of exemption from value added tax, if we consider that they are nothing else but a “mirror” reflection of the intra-Community supplies of goods.

Romania's accession to the European Union required the harmonization of national legislation with the Community legislation, significant changes occurring, among others, in the tax area, with major implications on the intra-Community commercial transactions.

At first sight however, the new procedures have a positive impact on the development of intra-Community commercial trade due to the simplification of transactions with goods, by eliminating customs formalities and implicitly the customs duties and fees paid to customs agents, by fluidizing logistic flows and also due to the elimination of costs related to cash flows, since the value added tax no longer has to be paid at customs.

However, there are costs generated by the new legislation related to its uniform implementation, mainly costs relating to expenses made with the change of the accounting and informative system, changes necessary in order to fill in the declarations required by the new legislative stipulations on indirect taxes, expenses for proper and accurate records of all the operations made in the development of the intra-Community trade activity, but also costs generated by the rapid adaptation to the new regulations, materialized in increased expenses with services of accounting and fiscal records or for staff training.

3. Concluzii

Aderarea României la Uniunea Europeană a produs schimbări în structura tranzacțiilor de comerț exterior, care s-au delimitat, începând cu 1 ianuarie 2007, în raport de granițele vamale comunitare, în tranzacții comerciale intracomunitare și tranzacții internaționale, caracterizate prin trăsături comune și specifice.

Referindu-ne la *specificitatea comerțului intracomunitar*, putem aprecia că acesta are la bază însăși definiția, care face referire la totalitatea schimburilor comerciale de bunuri și/sau servicii derulate între entități care aparțin statelor membre ale Uniunii Europene.

Suntem de părere că trăsăturile economico-financiare ale activității de comerț exterior, specifice tranzacțiilor comerciale intracomunitare, precum: eliminarea controlului vamal al mișcării bunurilor și asigurarea liberei circulații a mărfurilor în interiorul spațiului comunitar; libera circulație a capitalurilor, serviciilor și a forței de muncă sau scutirea de taxă pe valoarea adăugată a livrărilor intracomunitare efectuate de entități înregistrate în scopuri de taxă pe valoarea adăugată, au o influență semnificativă în organizarea și conducerea contabilității entităților implicate în astfel de tranzacții, influențând, într-o măsură mai mică sau mai mare, modul de valorificare a informațiilor financiar-contabile în procesele de analiză, decizie și control, specificitatea acestora fiind determinată de mediul în care entitățile implicate în tranzacțiile intracomunitare acționează pe piețele Uniunii Europene.

4. Bibliografie

- 1□ **Paliu-Popa, L.**, The Book-Keeping of Inside-Community Transactions, Analele Universității din Oradea, Științe Economice, Volumul III - Finances, Banks and Accountancy, TOM XVII, 2008;
- 2□ **Popa, I.**, Tranzacții de comerț exterior, Editura Economică, București, 2002;
- 3□ **Radu, F., Paraschivescu, M.D.**, Contabilitatea operațiunilor de comerț exterior, Editura Tehnopress, Iași, 2007;
- 4□ **Sută, N., Miron, D., Sută-Selejan, S.**, Comerț internațional și politici comerciale contemporane, Vol. I, Editura Eficient, București, 2000;
- 5□ *** Codul fiscal și Normele metodologice de aplicare, Editura C. H. Beck, București, 2008;
- 6□ *** www.dce.gov.ro;
- 7□ *** <http://europa.eu>.

3. Conclusions

Romania's accession to the European Union has produced changes in the structure of foreign trade transactions, which were delimited as from 1 January 2007, in relation to the Community customs borders, in intra-Community commercial transactions and international transactions, characterized by common and specific features.

With reference to the *specificity of intra-Community trade*, we can say that it is based on its very definition that refers to all the trade exchanges of goods and/or services performed between entities belonging to the Member States of the European Union.

We believe that the economic and financial features of foreign trade activity, specific to intra-Community commercial transactions such as: the elimination of customs control of goods movement and the free movement of goods within the Community area, the free movement of capital, services and labour or exemption from the value added tax of the intra-Community supplies made by entities registered for value added tax, have a significant influence in the organization and management of accounting of the entities involved in such transactions, affecting in a greater or lesser extent the way of capitalization of the financial and accounting information in the processes of analysis, decision and control; their specificity is determined by the environment in which the entities involved in intra-Community transactions operate on the European Union markets.

4. References

- 1□ **Paliu-Popa, L.**, The Book-Keeping of Inside-Community Transactions, Annals of Oradea University, Economic Sciences, IIIrd volume - Finances, Banks and Accountancy, TOM XVII, 2008;
- 2□ **Popa, I.**, External Trade Transactions, Economic Publishing House, Bucharest 2002;
- 3□ **Radu, F., Paraschivescu, M.D.**, Accounting of Foreign Trade Operations, Tehnopress Publishing House, Iasi, 2007;
- 4□ **Sută, N., Miron, D., Sută-Selejan, S.**, International Trade and Contemporary Trade Policies, 1st vol., Eficient Publishing House, Bucharest, 2000;
- 5□ *** Fiscal Code and Methodological Norms for its Implementation, C. H. Beck Publishing House, Bucharest, 2008;
- 6□ *** www.dce.gov.ro;
- 7□ *** <http://europa.eu>.